

BEZPEČNOSTNÍ DIMENZE POLSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY

MVZ220

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKU POLSKA PO KONCI STUDENÉ VÁLKY (ZAJĄC 2016: STR. 1 - 30)

- geopolitické umístění (výhoda, nebo limit?)
- demografický, sociální a ekonomický potenciál PR
- historické reminiscence
- strategie a koncepty polské bezpečnostní politiky

POLSKÁ STRATEGICKÁ KULTURA

- Co je to strategická kultura?
- Hlavní rysy polské strategické kultury:
 - I. preference silného postavení USA
 - II. aktivní východní politika
 - III. snaha o aktivní pojetí politiky
 - IV. nedůvěra v multilaterální bezpečnostní organizace

POLSKO NA ROZCESTÍ — SMĚŘOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY STÁTU PO KONCI STUDENÉ VÁLKY

- Po roce 1989 nejasné bezpečnostní směřování země (přítomnost sovětských vojsk, formování státu)
- NATO nebylo vytyčeno jako priorita „*s ohledem na rovnováhu regionu, v němž se nacházíme*“ (Skubiszewski 1992).
- 1991 - ideologický rozpor - Skubiszewski vs. Kołodziejczyk
- Důraz na nějakou formu systému kolektivní bezpečnosti (Skubiszewski — reforma KBSE)
- Wałęsa a koncept NATO-bis

POLSKO NA ROZCESTÍ – SMĚŘOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY STÁTU PO KONCI STUDENÉ VÁLKY

- Debata o budoucím směřování NATO (otázka jeho odstranění)
- V centru pozornosti KBSE a její možná reforma (ALE polská nedůvěra v její soft power), návaznost na návrh premiéra Mazowieckého (1990) o vzniku pan-evropské politické struktury (plán na * European Cooperation Council)
- válka v Jugoslávii – Polsko návrh na peacekeepingovou misi pod patronátem KBSE => upadající role KBSE
- 1991 - * NATO Partnerství se zeměmi CEE => impuls pro změnu orientace na struktury NATO

SMĚŘOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY STÁTU PO KONCI STUDENÉ VÁLKY – KONCEPČNÍ ROVINA

Koncepční dokumenty (2. 11. 1992) – „*Principy polské bezpečnostní politiky*“ a „*Bezpečnostní a obranná politika strategie Polské republiky*“

- reakce na měnící se mezinárodní prostředí
- zdůraznění polské problematické polohy (mezi dezintegrující se východní Evropou a rychle se integrující západní Evropou)
- primárním cílem integrace do Západoevropské unie (ZEU)
- důraz na uspořádání smluvních vztahů se sousedními zeměmi

MAZOWIECKI 1989:

„Poland desires to participate in the creation of a new Europe and overcoming the world's divisions which are now totally anachronistic. (...)

Our openness to the whole of Europe does not mean repudiation of our previous ties and obligations. Our reiteration that the new government will honor Poland's alliance obligations, is not tactical placatory expedient. This stems from our understanding of Poland's raison d'état and our analysis of the international situation.

If the days comes when European security will no longer require military blocks we will say goodbye to them without regret.“

POLSKÁ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA V 90. LETECH

- realita unipolárního světa
- strategické partnerství s USA
- rezervovaný přístup k rozvoji SZBP
- NATO hlavním pilířem polské bezpečnosti

POLSKÝ VSTUP DO NATO KROK ZA KROKEM I.

1989 – 1991 Myšlenka na vstup Polska do NATO *"náležela do říše přání a ne do reálné politiky,"*
(Skubiszewski 1999)

1/2 1991 – U.S. Embassy- *... střední Evropa by neměla být mocenskou šedou zónou, ale řešením rozhodně není rozšíření NATO, neboť je stále třeba brát ohled na vývoj v SSSR*

2. října 1991- * Severoatlantická rada pro spolupráci – NAAC (podnět SRN + USA)

1992 – členství v NATO = *„hlavní strategicko-bezpečnostní i zahraničně-politický cíl Polska“*
(Prystrom 1994)

Červenec 1992 – úsilí o vstup do NATO do obranné doktríny státu, potvrzeno 7. října 1992 – H. Suchocki

POLSKÝ VSTUP DO NATO KROK ZA KROKEM II.

Ruské volby, Clintonova administrativa

1993 Olechowski: ANO polskému vstupu do NATO protože:

- *„1) v posledních čtyřech letech jsme učinili významný pokrok v našem směřování k demokracii a stabilitě*
- *2) jsme vývozcem stability v regionu, který má ke stabilitě stále daleko*
- *3) Polsko v NATO bude příkladem a podnětem pro ostatní země v regionu, včetně Ruska, v tom, že svět bohatých a bezpečných není jen exkluzivním klubem*
- *4) Polsko se může pochlubit velkou pozemní armádou, kterou ze západoevropských zemí předčí jen Francie a Německo“ (Stefanowicz 1995: str. 61)*

Polsko není „ponížený žadatel o vstup, ale sebevědomí partner, který je si vědom svých předností“

POLSKÝ VSTUP DO NATO KROK ZA KROKEM III.

7. ledna 1994 delegace v čele M. Albright — představení konceptu Partnerství pro mír (PfP) — Pawlak za Polsko souhlas s přístupem 2. 2. 1994

Proč bylo PfP v Polsku nejdříve vnímání veskrze kriticky?

1994 Clintonovo evropské turné — *„rozšíření NATO není už ve fázi zda, ale kdy a jak“* + Olechowski:
„Partnerství pro mír přiblíží Polsko členství v NATO“

- Strategie „nejpilnějšího žáka“
- Společné vojenské cvičení (od září 1994), kontingent Bosna, invaze Haiti

Prosinec 1995 zahájení dialogu

1/2 1996 mrtvý bod (prezidentské volby Rusko, lobbyistické aktivity např. Brzezinski — politika dvou kolejí, NATO Awareness Program atd.)

POLSKÝ VSTUP DO NATO KROK ZA KROKEM IV.

- 22. října 1996 Detroit — Clinton: přijetí nových členů NATO do dubna 1999 (50.leté výročí)
- 7. července 1997 — oficiální zahájení rozhovorů, návštěva Clintona ve Varšavě („Vítejte v alianci“)— finální jednání říjen 1997
- 16. prosince 1997 — podepsán protokol o přistoupení
- Od února 1998 — ratifikace (duben 1998 ANO USA)
- 18. února 1999 — prezident PR podepisuje potřebné legislativní akty, Smlouva ratifikována 26. února 1999
- Oficiální vstup 12. března 1999 (50. výročí vzniku Aliance) - <https://www.youtube.com/watch?v=EL5AmWCGrqw>

BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA POLSKA Z POHLEDU POL. STRAN

- 90ties — shoda mezi hlavními politickými subjekty o směřování polské bezpečnostní politiky
- po roce 2000 diskuse především mezi PO a PiS:
 - shoda na roli NATO a EU, zdůraznění strategického spojení s USA, spolupráci se sousedními zeměmi a především důraz na aktivní roli Polska v mezinárodních otázkách a nutnost posílení vojenských kapacit Polska;
 - PiS — důraz na geopolitiku v mez. prostředí, nutnost návratu ke klasickým nástrojům (prioritizace bilaterálních dohod a to i v rámci NATO!), důraz na strategické partnerství s USA, explicitní vyjádření RF jako hrozby pro polskou bezpečnost, strategická důležitost východní politiky (koncept Intermarum - Międzymorze)
 - PO — reflexe možností PR (stát střední velikosti), závislost na multilaterální spolupráci (důraz na EU a rozvoj EBOP x PiS), odlišné pojetí východní politiky než PiS

POLSKÉ ETABLOVÁNÍ SE V NATO I.

- přestavba polských ozbrojených sil (dislokace vojsk, zkrácení vojenské služby, zmenšení armády, profesionalizace armády)
- polská účast v Afganistánu
 - jedna z prvních zemí, která se připojila — Polsko
 - vojáci pod vedením americké ar., především speciální jednotky GROM (2001 — 2006 operace „Enduring Freedom“ a 2007 — 2014 ISAF)
 - maxima účast dosáhla v roce 2010 — cca 2 600 vojáků
 - Polsko se účastní i „Resolute Support“ (od 2015) zaměřené na výcvik a poradenství afgánským bezpečnostním složkám

POLSKÉ ETABLOVÁNÍ SE V NATO II.

- podpora rozšiřování se NATO směrem na východ (podpora aktivit Ukrajiny a Gruzie)
- polská účast v Iráku od 2003
 - rozporuplné vnímání jejich nasazení x všeobecně rozšířený souhlas s aktivní účastí polských složek ve světě
 - Kritici: „USA vnímá PR jako druhořadého partnera“ (nedostatek vděčnosti za polskou spolupráci, visa waiver systém ...), oslabení spolupráce s některými evropskými partnery (SRN, FR, Belgie, Řecko)
 - Pozitivně hodnocena role účasti v Afgánistánu a Iráku s ohledem na modernizaci armády (gen. Petelicki: „*bez Iráku a předtím Afgánistánu by se nenaskytla možnost modernizovat polskou armádu*“)

POLSKÁ POZICE VŮČI REFORMĚ NATO

- Polská reflexe měnícího se prostředí = snaha o posílení soudržnosti NATO a především konceptu kolektivní obrany
- Lisabonský summit 2010 - polský diplomatický tlak na:
 - ukotvení čl. 5 jako primárního základu strategické koncepce organizace
 - modernizace NATO
 - Plánování v případě krize
 - Princip automaticnosti v případě agrese (nepřijato)
- PR dlouhodobé zájmy v otázce financování a přítomnosti jednotek USA v Evropě

POLSKÁ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA PO ROCE 2000

- Realita multipolárního světa
- Rostoucí tenze mezi PR a RF a rostoucí velmocenské ambice RF vůči svému okolí
- Snaha o posílení PR-USA partnerství

POLSKÉ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE PO ROCE 2000

Strategie z roku 2000 — reflexe polského vstupu do NATO

Strategie 2003 a 2007

- NATO je základním principem polské bezpečnosti (důraz na čl. 5);
- rozvoj EBOP jako druhý pilíř polské bezpečnosti;
- nutnost kooperace mezi EU a NATO složkami (snaha vyhnout se „Sofiině volbě“)
- klesající role OBSE
- rostoucí role úzké spolupráce s USA
- hrozby především nevojenské povahy: terorismus, organizovaný zločin, proliferace ZHN, kybernetické hrozby ...
- 2007 — zmínka o Rusku v intencích energetické bezpečnosti

NÁRODNÍ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE PR (2014)

- reflektuje rozvoj multipolárního uspořádání světa -) příčina plejády výzev pro Polsko + hrozeb
- riziko regionálních a lokálních konfliktů (možnost zatažení Polska jak přímo, tak nepřímo)
- hrozby nevojenské, ale i vojenské povahy (i hrozba vojenskými kapacitami)
- reflexe rostoucí hrozby ze strany RF (konfrontační politika, eskalace vztahů s okolními zeměmi)
- pilíře bezpečnosti stejné, ALE konstatování slábnoucího NATO, interní problémy EU, oslabování spolupráce s USA .. = důraz na rozvoj vlastních obranných možností
- OBSE = potřeba renesance regionálních bezpečnostních struktur

JEDNÁNÍ O PROTIRAKETOVÉ OBRANĚ I.

- První informace již v roce 2001, předběžná jednání od 2002
- Oficiální nota 19. 1. 2007 (vyjednaváč Witold Waszczykowski, pod taktovkou Kaczyńského)
- Polsko zaujalo spíše kladný postoj = vyřešení dlouhodobých snah o fyzickou přítomnost amerických ozbrojených sil + další posílení USA - Polsko vztahů
- Tusková vláda (po říjnu 2007) = stejné osoby, ale jiný přístup, pokles vyjednávacích aktivit (x PiS + prezident — obava z amerických prezidentských voleb)
- Obnovení jednání jaro 2008 — komplikace = jednání s Litvou v květnu 2008

JEDNÁNÍ O PROTIRAKETOVÉ OBRANĚ II.

- Konec června 2008 = dojednána hlavní smlouva, schází jednání o protihodnotě => prodlužování jednání
- 4. 7. 2008 D. Tusk — odmítnutí nabídky USA z důvodu „*poskytnutí nedostatečných bezpečnostních záruk pro Polsko*“
- 11. 8. 2008 odvolán Waszczykowski, funkci převzal Sikorski
- 14. 8. 2008 ukončeno jednání
- 20. 8. 2008 podepsána *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki dotycząca rozmieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących* (R. Sikorski a C. Rice — předpokládána ratifikace do ledna 2009 — Sejmu však nepředloženo).

SOUČASNÁ PODoba POLSKÉ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY — REFORMA ARMÁDY

- 1998 - Program na integraci do NATO a modernizaci polských ozbrojených sil na léta 1998 — 2012
- Program restrukturalizace a technické modernizace ozbrojených sil PR na léta 2001 -2006
 - Výdaje na obranu 1,95% HDP, dlouhodobý problém s plýtváním prostředky
- zacílení na vnitřní obranu země, ještě posíleno s odstoupením Obamovy administrativy od protiraketové obrany
- Srpen 2012: Komorowského doktrína — potřeba budování vzdušných ozbrojených sil země včetně protiraketové obrany a to i bez účasti USA, přesun pozornosti od účasti na zahraničních misí k aktivitám spojeným s obranou země (prioritizace akcí, změna organizace...)
- 2012 — plán na modernizaci a nákup vojenských zařízení na období 2013 — 2022 (posílení vzdušné a vodní obrany)

POLSKÁ REAKCE NA ROSTOUCÍ NAPĚTÍ V REGIONU I.

- říjen 2014 — premiérka Kopacz — posílení polských výdajů na obranu (úroveň min 2 %)
- leden 2015 — zacílení na kybernetickou bezpečnost a hybridní válku (Doktrína kybernetické bezpečnosti PR)
- červenec 2015 — Sejm přijal zákon potřebný k ukotvení 2 % výše výdajů na obranu (20% na modernizaci armády, ne méně než 20% z těchto financí musí jít na posílení vzdušné obrany a rozvoj systému protiraketové obrany)
- srpen 2015 — prezident Duda — nutná větší aktivita NATO v regionu, Polsko je využíváno jako „nárazníková zóna“
- PiS — výdaje na obranu by měly dosáhnout až 2,3 % HDP, rozšíření armády až na 120 tis. vojáků, role aktivních záloh, krizové plány na obranu země

POLSKÁ REAKCE NA ROSTOUCÍ NAPĚTÍ V REGIONU I.

- nová polská vláda důraz především na posílení východních jednotek NATO
- 8. – 9. 7. 2016 — Varšavský summit NATO
 - Polská aktivní role, snaha o „přelomový summit“
 - Ostrá rétorika
 - Přijetí rozhodnutí o vyslání čtyř posílených předsunutých praporů do Estonska, Lotyšska, Litvy a Polska (Eastern Flank). Zodpovědnost rámcových zemí převezmou USA, Kanada, Velká Británie a Německo.
 - Rozhodnutí o udržení přítomnosti v Afganistanu
 - DAESH jako bezprostřední hrozba členských zemí
 - Důraz na jaderné síly Aliance (zdůrazněn závazek pokračovat v budování protiraketové obrany na aliančním principu a jednoznačné přihlášení se k NATO jako k „jaderné alianci“)
 - Hrozba kybernetické a hybridní války
 - ... snaha o posílení jednoty zemí NATO

Composition of NATO battlegroups, September 2018

Estonia

United Kingdom
Denmark
Norway

3,165

Latvia

Canada
Albania
Czech Republic
Italy
Poland
Slovakia
Slovenia
Spain

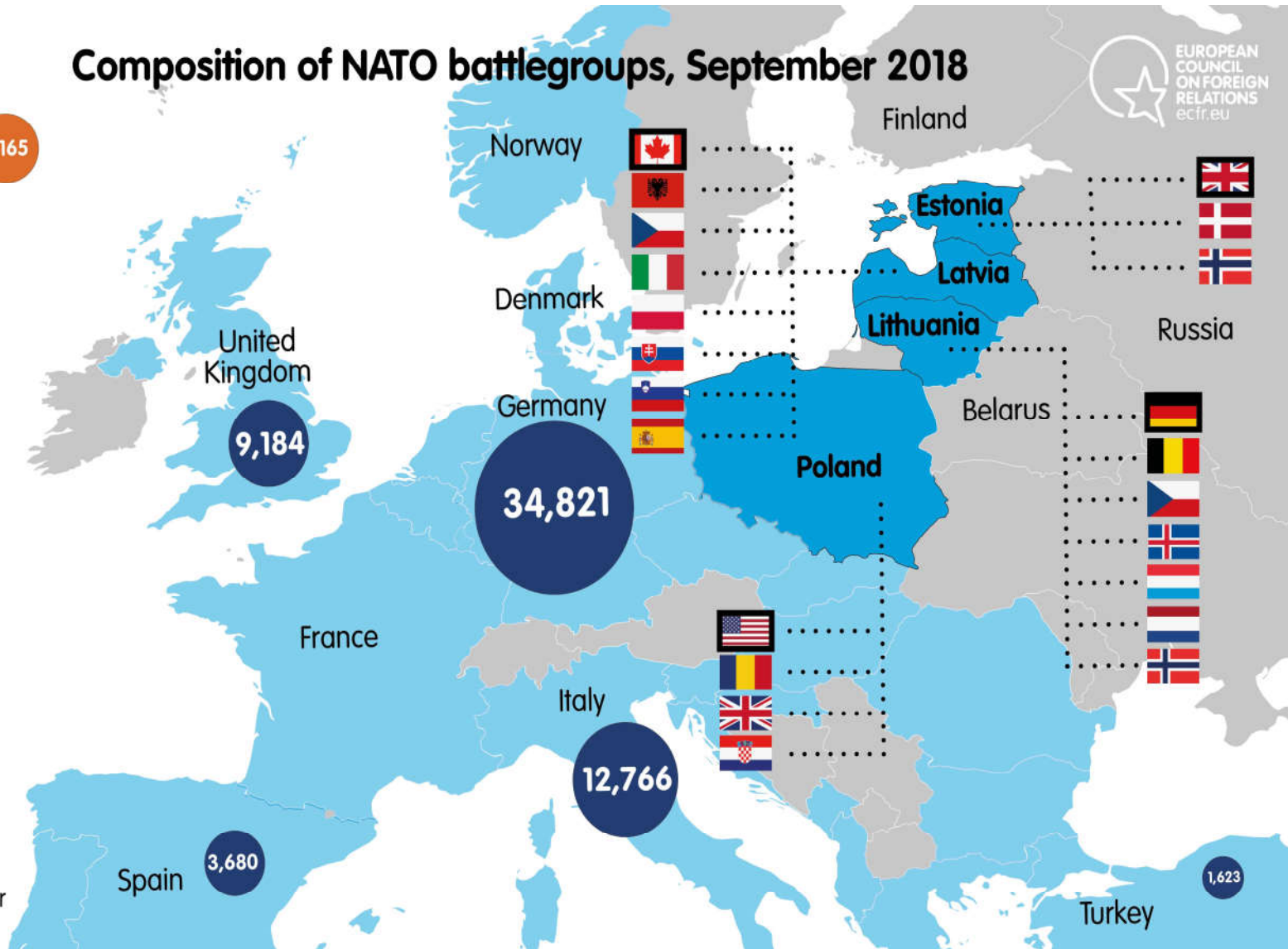
Lithuania

Germany
Belgium
Czech Republic
Iceland
Luxemburg
Netherlands
Norway

Poland

United States
Romania
United Kingdom
Croatia

- NATO member
- Non-aligned
- Framework nation
- XX US forces in Europe
- XX US forces in 21 other European nations

ZAHRANIČNÍ POLITIKA PR VŮČI USA

©Agencja Gazeta

HISTORICKÉ KOŘENY I.

“Poland is the most pro-American country in the world — including the United States”

Nejloajálnější a nejvěrnější partner ve střední Evropě? = *instinktivní atlanticismus* (Longhurst, K. — Zaborowski, M. 2003)

Historický zdroj nedůvěry v západní evropské mocnosti = zdroj důvěry v USA + podobnost názorů co se provádění politiky týká (hodnoty, nevylučuje se unilaterální jednání, skepse vůči multilaterálním organizacím)

1918 W. Wilson a podpora obnovy polské nezávislosti — oficiálně duben 1919 (kladný, nespolupracující)

Arthur Bliss Lane - *I saw Poland betrayed: An American Ambassador reports to the American people (1948)*

1956 — 60ties krátkodobé „oteplení vztahů“

ARTHUR BLISS LANE

Carlyle

J Saw Poland Betrayed

AN AMERICAN AMBASSADOR
REPORTS TO THE AMERICAN PEOPLE

HISTORICKÉ KOŘENY II.

- E. Gierek a postupná náprava vztahů — 1972 konzulární dohoda
- 1982 R. Regan a podpora Solidarity
- Fenomén „Polish- Americans“ (cca 9mil. menšina)

REFLEXE VE SPOLEČNOSTI A KULTUŘE

<https://www.youtube.com/watch?v=9EzeW5KoPUI>

<https://www.youtube.com/watch?v=oeCHq2neweA>

randomggc casimirpulaski
poland

THE PLATTA LAW FIRM & GRAM-X PROMOTIONS PRESENT
AN EVENT PROUDLY SPONSORED BY THE PLATTA LAW FIRM

**PULASKI DAY MUSIC FESTIVAL
IN CENTRAL PARK**

POŁONIJNE WYDARZENIE STULECIA! 10 WIELKICH GWIAZD NA JEDNEJ SCENIE!

KRZYSZTOF CUGOWSKI

BEDNAREK
FEAT. RAGING Fyah

GOŚCIE
GŁÓWNY KONCERT

ANDRZEJ KRZYWY
LIDER DE MONO

YSZKONI

OMACZEK BEDNAREK

WYKONAWCA POPROWADZA / THE EVENT WILL BE HOSTED BY:
RITA COSBY & ANDRZEJ MEYNAJCZYK

DZIEKI DO 12 ROKU ŻYCIA WSTĘP WOLNY!!!

1 / NIEDZIELA 1 PAZDZIERNIKA
ZPOCZNIE SIĘ PO PARADZIE PUŁASKIEGO!
PARK / SUMMER STAGE

NEW YORK, NY | DOORS OPEN - 4 PM | START - 5 PM
MIEJSCOWOŚĆ: 100th St. i 5th Ave. (Central Park)
BILETY W CENIE ZNIŻKOWEJ *early bird* można nabyć tylko do 10 Września.
WSTĘP WOLNY!!! (dla dzieci do 12 lat)

THE PLATTA LAW FIRM IS A PROUD SPONSOR OF THE PULASKI DAY MUSIC FESTIVAL IN CENTRAL PARK
www.plattalaw.com | 212-514-5100

ZOSTAŁ SPONSOROWANY NA WIEKOWY PUŁASKI FESTIWAL W WYSTĘPIENIU:
ZADZWOŃ 646 284 4774

HLAVNÍ TÉMATA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ PO ROCE 1989

- integrace do NATO a EU
- spolupráce v bezpečnostní oblasti
- otázka vízových povinností

ZAHRANIČNÍ POLITIKA PR VŮČI USA V 90. LETECH

- Duben 1989 (**Bush st.**) — Plán hospodářské pomoci Polsku
- Červenec 1989 Bush návštěva Varšavy 1991 - polský kontingent ve válce v Perském zálivu + evakuace amerických agentů CIA z Iráku
- důležitá role USA v procesu sjednocování Německa
- komplikace vztahů: „Carbine Affair“
- intenzifikace vzájemných vztahů potvrzena vzájemnou deklarací z roku 1991
- zpomalení po nástupu Clintonovy administrativy (domácí otázky, směřování na Asii, změna jednáním o vstup do NATO)

ZAHRANIČNÍ POLITIKA PR VŮČI USA V 90. LETECH

- Polsko buduje image spolehlivého spojence USA:
 - březen 1999 — podpora voj. zásahu proti Srbsku
 - duben 1999 — podpora USA v otázce revize strategické koncepce NATO
 - září 2001 — promptní podpora USA v boji proti terorismu (6. 11. Varšava konference o terorismu pro země CEE a SEE).
 - 2003 — Irák — Polsko jako jedna ze tří zemí účastnících se operace, nekritická podpora (?)

„dopis osmi“ („United We Stand“)

x zhoršení vztahů se Spojenci v Evropě (J. Chirac — *„nové členské země proměškaly svou příležitost mlčet“*)

Vrchol podpory USA především v období 2003 — 2005 (kauza tajných vězeňských komplexů USA na polském území — Stare Kiejkuty, kauza nákupu letounů F16)

KRITIKA POLSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY VŮČI USA V 21. STOLETÍ

- Je polská zahraniční politika příliš submisivní? Polský přístup k USA jako:
 - .. *“manifestace klientismu”* (Zięba 2013: 118)
 - .. *“satelitismus”* (Kuźniar 2006: 24)
 - .. *“Bandwagoning”* (Kramer 2004: 383 — 463)
 - .. *“amerikanizace polské zahraniční politiky”* (Kuźniar 2006: 324)
 - .. *“Polsko je poputchnik”* (Kuźniar 2015)

Jaké zisky spojení s USA Polsku přináší (ekonomické a politické?)

VISA WAIVER PROGRAMME

Jak Poláci cestují na území Spojených států?

Visa Waiver Program (VWP) — 2010 9,8%, 2011 10 %, 2012 9,3 %, 2013 10,8 %, 2014 6,4 %....

Obamův slib revize současného ustanovení již 2008

Senát - březen, duben 2011 - Barbara A. Mikulski a Mark Kirk- *Secure Traveler and Counterterrorism Partnership Act of 2011*

Obamův dopis zákonodárcům — květen 2011

Poláci — Bulhaři — Rumuni — výjimka v EU

Červen 2015 - Visa Waiver Program Enhanced Security and Reform Act (S. 1507)

*"We very much want you to shop on Fifth Avenue and anywhere else in the United StatesI am going to make this a priority. And I want to solve this issue before very long. My expectation is that this problem will be solved during my presidency."
(Obama, 2011)*

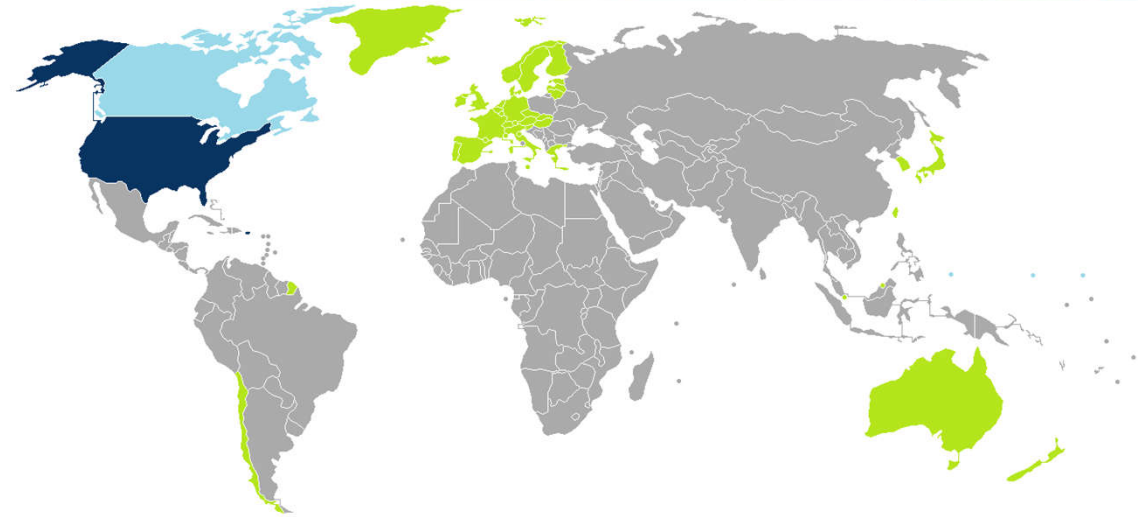

TABLE 1

Visa Refusal Rates

NATIONS THAT JOINED VISA WAIVER PROGRAM IN 2008

Estonia	3.9
South Korea	4.4
Czech Republic	5.2
Hungary	7.8
Latvia	8.3
Lithuania	9.0
Slovakia	5.3
Poland (2016)	5.37

SOURCES: U.S. Department of State, "Calculation of the Adjusted Visa Refusal Rate for Tourist and Business Travelers Under the Guidelines of the Visa Waiver Program," <https://travel.state.gov/content/dam/visas/Statistics/Non-Immigrant-Statistics/refusalratelanguage.pdf> (accessed July 2, 2017), and U.S. Department of State, "Non-Immigrant Statistics, Fiscal Year 2008," <https://travel.state.gov/content/dam/visas/Statistics/Non-Immigrant-Statistics/RefusalRates/FY08.pdf> (accessed June 29, 2017).

TABLE 2

Total Overstay Rates

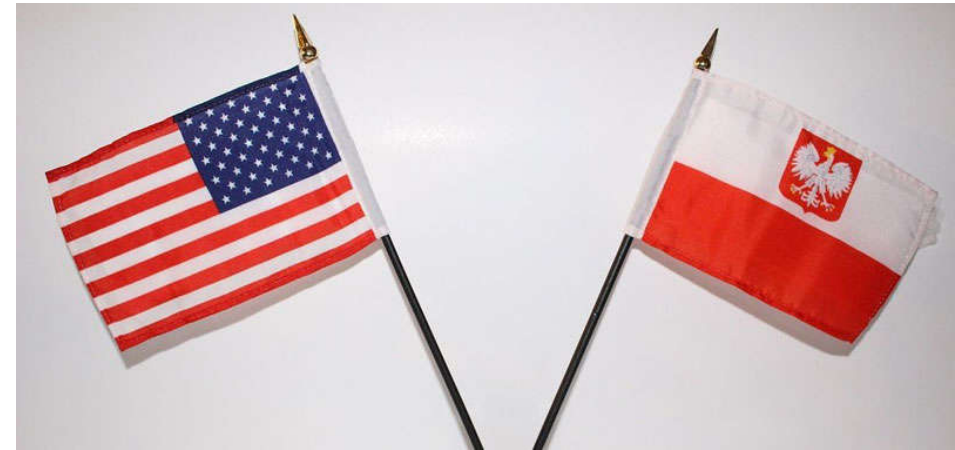
FOR NON-IMMIGRANT TRAVEL, FY 2016

Czech Republic	0.90
Estonia	0.69
Hungary	2.23
Lithuania	1.57
Latvia	1.22
Slovakia	1.51
South Korea	0.76
Poland	1.58

SOURCE: U.S. Department of Homeland Security, "Fiscal Year 2016 Entry/Exit Overstay Report," <https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/Entry%20and%20Exit%20Overstay%20Report%2C%20Fiscal%20Year%202016.pdf> (accessed May 16, 2017).

OBAMOVA ADMINISTRATIVA A VZTAH K POLSKU

- **Září 2009**- oznámena **European Phased Adaptive Approach (EPAA)**
- **Říjen 2009** – Polská účast na EPAA díky SM-3 missiles (dohoda 3. 7. 2010).
- „*The golden age of Polish-American relations has passed*“ (Economist, 19.7.2012):
 - Obamova otočka na Asii
 - Obamova změna kurzu vůči Rusku

DYNAMIKA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ ZA OBAMOVY ADMINISTRATIVY

- Pozice ministra zahraničních věcí R. Sikorského
 - Jaro 2014 odposlechy rozhovoru (Sikorski a Jacek Rostowski)
- Červen 2014 — Obama ve Varšavě
 - Slib posílení americké přítomnosti v Polsku a v okolních zemích v kontextu posilování ruské přítomnosti v regionu
 - Trvalá přítomnost amerického kontingentu na polském území (znovu nadneseno srpen 2015 — prezident Duda)
 - Společná vojenská cvičení armád, asistence při reformě voj. sektoru

EKONOMICKÁ DIMENZE VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ

- 1989 — *The Support East European Democracy Act*— podpora transformace Polska (Maďarska)
 - *Fond pro stabilizaci polské měny (USA příspěvek 200 mil. USD)
 - * Fond na podporu spolupráce podnikatelských subjektů (USA příspěvek 240 mil. USD)
 - Technická asistence (4 mil. USD)
- podpora Polska na mezinárodní úrovni s ohledem na odpuštění dluhu (USA odpis 70% dluhu v roce 1991 + zajištění odpisu 50% polského dluhu v rámci Pařížského klubu)

EKONOMICKÁ DIMENZE VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ

YEAR	IMPORT	EXPORT	TOTAL
1989	387.1	413.6	26.5
1995	663.6	776.1	112.5
1998	783.8	882.1	98.3
2004	1,821.5	929.2	-892.2
2010	2,963.7	2,982.9	19.2
2013	4,885.4	3,778.3	-1,107.1
2016	5,970.0	3,661.0	-2,309.0

- Dovoz zboží do USA
- Všechny údaje jsou v mil. USD

Zdroj: census.gov

SOUČASNÁ PODOBA VZTAHŮ (2017 – 2018)

- období „líbánek“ Trump a Kaczyński – vyvrcholení 5. a 6. července 2017
- <https://www.youtube.com/watch?v=a4oCPxlpzH0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=A1If7MBOdEE>
- Zákon o holokaustu
- (kritika Izrael, USA)
- zmrazení vztahů na nejvyšší úrovni? Izolace?

SOUČASNÁ PODOBA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ?

AKTUÁLNÍ TÉMATA

- budování “**Fort Trump**” - 13. března 2019 - John Rood (U.S. Defense Undersecretary for Policy) schůzka se zástupci ministerstva obrany PR Follow up schůzky Trump — Duda (září 2018) — podepsána deklarace o strategickém partnerství
- Polský narativ:
 - Primárně bezpečnostní optika
 - Odmítání nepředvídatelnosti
 - Škodlivá není americká kritika NATO (s ohledem na evropské spojení), ALE evropské snahy o osamostatnění (PESCO)
 - Proto je nutné budovat pevné bilaterální vztahy s USA (ne tlačit Na USA aby dále podporovali multilateralismus)
 - A „získat“ post nejspolehlivějšího spojence! (náhrada za Turecko a UK v Evropě)

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

zapletalova@mail.m
uni.cz